

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ ഏകോനവിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകോനവിംശഃ സർഗഃ ॥

രാവണം ദൃഷ്ട്വാ ദുഃഖഭയചിന്താസു മഗ്നായാഃ സീതായാ
അവസ്ഥാ

തസ്മിന്നേവ തതഃ കാലേ
രാജപുത്രീ ത്വനിന്ദിതാ |
രൂപയൗവനസമ്പന്നം
ഭൂഷണോത്തമഭൂഷിതം || 5.19.1 ||

തതോ ദൃഷ്ട്വൈവ വൈദേഹീ
രാവണം രാക്ഷസാധിപം |
പ്രാവേപത വരാഭോഹാ
പ്രവാതേ കദലീ യഥാ || 5.19.2 ||

ഊരുഭ്യാമുദരം ചരാദ്യ
ബാഹുഭ്യാം ച പയോധരൗ |
ഉപവിഷ്ടാ വിശാലാക്ഷീ
രുദതീ വരവർണിനീ || 5.19.3 ||

ദശഗ്രീവസ്തു വൈദേഹീം
രക്ഷിതാം രാക്ഷസീഗണൈഃ |
ദദർശ ദീനാം ദുഃഖാർതാം
നാവം സന്നാമിവാർണവേ || 5.19.4 ||

അസംവൃതായാമാസീനാം
 ധരൺയാം സംശിതവ്രതാം |
 ചരിനാം പ്രപതിതാം ഭൂമൗ
 ശാഖാമിവ വനസ്പതേഃ || 5.19.5 ||

മലമണ്ഡനദിഗ്ധാംഗീം
 മണ്ഡനാർഹാമമണ്ഡനാം |
 മൃണാലീ പങ്കദിഗ്ധേവ
 വിഭാതി ന വിഭാതി ച || 5.19.6 ||

സമീപം രാജസിംഹസ്യ
 രാമസ്യ വിദിതാത്മനഃ |
 സങ്കൽപഹയസംയുക്തൈ -
 ര്യാന്തീമിവ മനോരമൈഃ || 5.19.7 ||

ശുഷ്യന്തീം രുദതീമേകാം
 ധ്യാനശോകപരായണാം |
 ദുഃഖസ്യാന്തമപശ്യന്തീം
 രാമാം രാമമനുവ്രതാം || 5.19.8 ||

ചേഷ്ടമാനാമമാവിഷ്ടാം
 പന്നഗേന്ദ്രവധൂമിവ |
 ധൂപ്യമാനാം ഗ്രഹേണേവ
 രോഹിണീം ധൂമകേതുനാ || 5.19.9 ||

വൃത്തശീലേ കുലേ ജാതാ -
 മാചാരവതി ധാർമികേ |
 പുനഃസംസ്കാരമാപന്നാം
 ജാതാമിവ ച ദുഷ്കുലേ || 5.19.10 ||

സന്നാമിവ മഹാകീർത്തിം
 ശ്രദ്ധാമിവ വിമാനിതാം ।
 പ്രജ്ഞാമിവ പരിക്ഷിണാ -
 മാശാം പ്രതിഹതാമിവ ॥ 5.19.11 ॥

ആയതീമിവ വിധ്യസ്താ -
 മാജ്ഞാം പ്രതിഹതാമിവ ।
 ദീപ്താമിവ ദിശം കാലേ
 പുജാമപഹതാമിവ ॥ 5.19.12 ॥

പൗർണ്ണമാസീമിവ നിശാം
 തമോഗ്രസ്തേന്ദുമണ്ഡലാം ।
 പദ്മിനീമിവ വിധ്യസ്താം
 ഹതശൂരാം ചമുമിവ ॥ 5.19.13 ॥

പ്രഭാമിവ തമോധ്യസ്താ -
 മുപക്ഷിണാമിവാപഗാം ।
 വേദീമിവ പരാമൃഷ്ടാം
 ശാന്താമഗ്നിശിഖാമിവ ॥ 5.19.14 ॥

ഉത്കൃഷ്ടപർണ്ണകമലാം
 വിത്രാസിതവിഹംഗമാം ।
 ഹസ്തിഹസ്തപരാമൃഷ്ടാ -
 മാകുലാമിവ പദ്മിനീം ॥ 5.19.15 ॥

പതിശോകാതുരാം ശുഷ്കാം
 നദീം വിസ്രാവിതാമിവ ।
 പരയാ മൃജയാ ഹീനാം
 കൃഷ്ണപക്ഷേ നിശാമിവ ॥ 5.19.16 ॥

സുകുമാരീം സുജാതാംഗീം
 രത്നഗർഭഗൃഹോചിതാം |
 തപ്യമാനാമിവോഷ്ണേന
 മൃണാലീമചിരോദ്ധ്യതാം || 5.19.17 ||

ഗൃഹീതാമാലിതാം സ്തംഭേ
 യുഗ്മപേന വിനാകൃതാം |
 നിഃശ്വസന്തീം സുദുഃഖാർതാം
 ഗജരാജവധൂമിവ || 5.19.18 ||

ഏകയാ ദീർഘയാ വേൺയാ
 ശോഭമാനാമയത്തതഃ |
 നീലയാ നീരദാപായേ
 വനരാജ്യാ മഹീമിവ || 5.19.19 ||

ഉപവാസേന ശോഭേന
 ധ്യാനേന ച ഭയേന ച |
 പരിക്ഷീണാം കൃശാം ദീനാ -
 മൽപാഹാരാം തപോധനാം || 5.19.20 ||

ആയാചമാനാം ദുഃഖാർതാം
 പ്രാഞ്ജലിം ദേവതാമിവ |
 ഭാവേന രഘുമുഖ്യസ്യ
 ദശഗ്രീവപരാഭവം || 5.19.21 ||

സമീക്ഷമാണാം രുദതീമനിന്ദിതാം
 സുപക്ഷ്മതാമ്രായതശുക്ലലോചനാം |
 അനുവ്രതാം രാമമതീവ മൈഥിലീം
 പ്രലോഭയാമാസ വധായ രാവണം || 5.19.22 ||

॥ ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുനരകാണധ ഏകോനവിംശഃ സർഗഃ ॥